

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesületi ár 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275

TOLLHEGYEN.

— augusztus 30.

(A barátokozó magyar.) Mindenféle barátokozásunkról olvasunk már. Horvátal, szerbvel, esehbel barátokozunk. Mind igen szép, mind igen dicséretes mozgalom, hiszen annyira gyűlölik a magyart, hogy szinte meglepetés számba megy, ha valaki ami barátságunkat keresi. Egy baráti viszony létrehozására nem kezdünk még akciót, pedig ennek a magyar barátságunknak a megkötésére van legerősebb szükségünk. Arra ugyanis, hogy a magyar végre valahára megbarátokozni a . . . magyarral is!

(Az uralkodó elnöksége.) Ó Felsőge fog személyesen elnökölni a kiegyezés tárgyában meginduló tanácskozásokon. Helyes. Ily tekintélyes elnök funkciója mellett bizonyára előbb jutunk dőlőre a közös kérdésekben. Nem is óhajtunk egyebet, mint azt, hogy Ó Felsőge egy ülésen mint osztrák császár, a másikon pedig magyar királyi minőségben gyakorolja az elnöki teendőket. Így talán juthat egy kis morzsa az esztokodásból a magyarnak is.

(Az orosz forradalom.) Sokan analógiát keresnek az oroszoknak és hazánknak az alkotmányért való harcra között. Pedig a kettő között hasonlóság nincsen. Magyarországnak egész nemzet küzdött szabadságáért 1848-ban és máskor, Oroszországban a nemzet zöme közönyös a forradalmárok törekvései iránt, ezeket leginkább a létéért

küzdő zsidóság támogatja. Magyarország szabadsághősei a szó, a hetű, az ezme, a nyílt bajvívás fegyverrel értek célt, Oroszországban orgyilkosok és titkos összeesküvők teszik magokat épp oly gyűlöletes mérsárosokká, amiód a cári hatalom. És a mi gyalázat, ez a gyilkos banda ártatlan embereket, nőket és gyermekeket pusztít el tudva és készakarva, amidőn a zsarnokság egyik eszköze felé veti a bombát. Az orosz és a magyar szabadság hősek között tehát lényeges a különbség.

Tisztviselők országos szövetsége.

— augusztus 30.

Derék munkát végeznek azok, a kik az összes magyarországi köz- és magántisztviselők szövetségének megalkotásán fáradoznak. Nehéz, fárasztó munkát végeznek a kezdeményezők, annyi akadály tornyosult már az első lépések megtételénél eléjük, hogy csak azoknak legyőzése is minden energiájukat igénybe fogja venni és ügybizalmukat próbára fogja tenni. Mint minden ilyen közös érdeket szolgáló egyesülés megteremtésénél, most is azok sorából történt az új alakulás ellen való támadás, akiknek leghatározottabban érdekükben állana a nagy szövetség akcióképessé tétele. Apró-cseprő vicinális és magánérdekek domborodtak ki az Országos Tisztviselő Szövetség alakuló gyűlésén és arra felette zava-

rólag hatottak. Izgató politikai jelszavakat is dobtak bele a gyűlés izzó hangulatába, ami határozottan robbanótóan hatott.

Határozottan azon a nézeten vagyunk, hogy úgy a magán-, mint a köztisztviselőknek teljesen azonos érdekeik vannak. Dacára annak, hogy a köztisztviselők helyzete jogilag összehasonlíthatatlanul előnyösebb, mint a magántisztviselőké, mert nyugdíjuk van, munkaidejük szabályozva van és munkaadójukkal szemben való helyzetüket a törvény egész humánusan rendezi. Ennek ellenében azonban a köztisztviselők fizetése kvalifikációjukhoz mérten jóval alul marad a magántisztviselők fizetésének szintjén. A közös érdek tehát csak az lehet, hogy a nagy centrális szövetség kebelében a köztisztviselők vivjanak ki maguknak jobb fizetést, a magántisztviselők pedig jogi helyzetüket építsék ki. Egyesült erővel, egymást támogatva, a kitzűtött célokat sokkal könnyebben érhetik el, mint különváltan, szétforgácsolt erőkkel. Ezt megtanulhatták azon néprétegektől, melyek közös célok elérésére szervezkednek és már is nagy sikereket értek el.

Ugy tudjuk, hogy úgy a magán-, mint a köztisztviselőknek számos egyesületeik vannak s kérdezzük, melyik ért el már eddig értékes eredményeket tagjai javára? Egyik sem. Klubbokat, társasköröket, ahol jól lehet inni, tán-

A boldogságról.

Nézek fel a magasságba
„Hol énekelisz kis madárka?”
S benn a bokorban mellettem
A madárka tovaebben.

Befárjuk a nagy világot
Keresve a boldogságot.
S addig lassan, nagy titokban,
A boldogság tovasuhan.

Szógyény Natti.

METAMORFOZIS.

A „Szabadság”-nak írta: Zöldi Márton.

A mi városunkban nem voltak feministák. Sem a szó sem a fogalom tudom. Mai soha se került forgalomba. Akárhány uri embert zavarba lehetett volna hozni, ha megkérdezték volna tőlük: mi a feminizmus?

A modern eszmék — éppen mint a vicinálisunk — késéssel érkeztek hozzánk. Nemcsak a divatos eszmék, hanem a divatos szalmakalapok is.

Mi azonban elég jól éreztük magunkat maradiságunk mellett. Kényelmet, nyugalmat csak a maradiság ad. A haladás farsz-

tóan, izgatóan hat az idégekre. Szép dolog, de feles gondot, fejtörést szerez. Minek az, ha enélkül is megtudunk lenni?

Igy vélekedtünk egyenként és általánosan. Jól kitaposott formulák között morzsoltuk le napjainkat. A leányok férjhezmentek, anyák lettek s ha valami közbe nem jött, nagyanyák. Szóval becsületesen betöltötték azt a hivatást, amelyet a fajfenntartás jelölt ki számukra.

Egyébre — úgy véltük — kár gondolni. Időnk feleslegét pletykákkal értékesítettük. A pletyka olyan, mint a szerelem, régi, de mindig új marad. A legrégibb pletyka is új, ha a feltalálásban elég ötletet tudunk elhelyezni.

A legtöbbet, erre jól emlékezem, Kiss Eszterről pletykáltunk. Ez az érdekes hajadon szinte involválta a megszólást. Merészen, kihívóan eltért a szentesített társadalmi sablonoktól. Pontos számítás szerint már harmincéves volt, anélkül, hogy férjhez ment volna. Sőt a férjhezmenésre való hajlandóság is hiányozni látszott belőle.

Alacsony, jól megtermett leány volt. Barna arca szokatlan energiát fejezett ki. Nem volt szép arc, de nem is közönséges. Vékony, finom metszésű ajka valami gunyas kifejezést mutatott. Sötét, tömött hajfonatai női körökben egyebek közt irigységet is támasztott.

Teljesen egyedül élt s noha nem volt rászorulva, szülei után elég csinos vagyon maradt, zongoraleckéket adott. Esernyővel a hóna alatt, naponta többször láttuk a kaszínó ablakából, amint kemény, határozott léptekkel járta utait, mindig magánosan, változatlan sötét ruhában, a kakasollas gömbölyű kalappal.

Igazat kellett adnunk a nőknek, kik nem győzték ismételni, hogy ez a lány borzasztóan öltözködik. Egy egy ruhában a figyelmesebb szemlélők felismerték az elhunyt anya régi ruháját.

Ezen méltán meg lehetett botránkozni. Egy leány, aki annyira nem tart magára, az nem társas lény.

Igy vélekedtek Kiss Eszterről, aki azonban egyáltalában nem törődött a felőle való véleménnyel. Valamikor egyik idősebb asszonyosság, ki a házasságközvetítést ellenállhatatlan ösztönből üzta, kérdést tett nála, hogy nem volna e hajlandó, hiszen láncsit, stb.

Kiss Eszter sértően kategorikus választ adott:

— Nem tudnám, kihez? Akiket ismerek, az csupa hencegő, pöffeszködő fráter.

Meg kell jegyeznem, hogy mindenkit névszerint ismert a városban s így volt okunk felháborodni a válasz fölött.

Ami a maliciát illeti, abban mi sem maradtunk adósok. Valami furcsa, egyenet-

colni, mükedvelői előadásokat rendezni, elég nagy számmal alapítottak már eddig, de szociális helyzetükön még egyik egyesület vagy klub sem lendített.

Ezért csak sajnálatos, hogy már az első, a Budapesten tartott alakuló gyűlésen a szakadás állott be a magán- és köztisztviselők között, aminek okát abban látjuk, hogy a magántisztviselők olyan emberekkel képviseltették magukat, akik politizálni jöttek és nem közös anyagi érdekekről tanácskozn.

De még jóvá lehet tenni a hibát. Gondolják meg a dolgot a magántisztviselők, midőn egy olyan tekintélyes korporáció, mint a köztisztviselők, bajtársi jobbot nyújtanak nekik a közös érdekekért vívott küzdelemben.

A köztisztviselő urak pedig álljanak el attól, hogy folyton a kormány s a hatalmasok kegyét hajhásszák, kunyorálják. Eleget kunyoráltak már, de nem használt semmit. Próbáljanak most a maguk lábán járni és szervezkedjenek tömören.

A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, augusztus 30.

Följegyezhető pozitív eseménye a mai napnak nem volt. Politikai körökben a jövő heti bécsi tárgyalások várható eredmények pusztá találgatása képezte az egyetlen társalgási témát. Ellenben Horvátországból egy igen érdekes politikai hírt vettünk. Zágrábi tudósítónk ugyanis, jól informált helyről azt az értesülést veszi, hogy a horvát tartományi kormány illetékes köreiben az az eszme merült fel, hogy Horvátország területére közigazgatási bíróság szerveztessék. Az ötletet az a hihetetlenül ellenséges magatartás tette aktuálissá, amelyet a régi rendszerhez szító tisztviselői kar tanusít az új horvátkormányval szemben. Különösen

az utóbbi időkben nyilvánul leplezetlenül ez az ellenséges hangulat a tisztviselők részéről a kormánnyal szemben; amióta a régi rendszer emberei ismét szervezkedni kezdenek a Starosevicsek védő szárnyai alatt. A Khuen Héderváry és a korrump kreaturái nem tudnak és nem akarnak a közélet tisztaságával megbarátkozni és tőlük telhetőleg szolgálják a reakciót. A legutóbbi időkben azonban, annyira mentek már szemérmetlen ségüben, hogy a helyzet tühetetlenné vált és a bán közvetlen környezetében merült föl a purifikáció szükségességének eszméje. Ezt a közéleti purifikációt pedig illetékes személyiségek csak úgy hiszik keresztül vihetőnek, hogy ha Horvátország közigazgatási bíróságot nyer, még pedig olyan független formában, mint aminő a magyarországi intézmény.

Az eszmét egész Horvátországban nagy szimpátiával fogadják s miután az illetékes körök rokonszenvét is föltétlenül bírja, nagyon valószínű, hogy a terv rövid időn belül a megvalósulás s ádiuzába lép.

Az új horvát közigazgatási bíróságot tudósítónk értesülése szerint, teljesen a magyar közigazgatási bíróság mintájára fogják szervezni.

Mikor pedig ezt regisztráljuk, nem mulaszthatjuk el ugyanakkor megemlékezni a zágrábi „Hrvatsko Pravo“ egyik legutóbbi vezércikkéről sem, amelyben azt mondja ez a nagyhorvát ujság, hogy Dalmácia a történelmi jog értelmében Horvátországhoz tartozik és nem Magyarországhoz. Horvát-Szlavon Dalmátországnak joguk van külön királyságot alkotni. Dalmácia se nem Ausztriáé, de nem is Magyarországé, hanem az önálló Horvát királyságé. Ezt vegyék tudomásul gr. Battyányi és társai, akik Dalmácia visszacsatolását sürgetik.

Ez az a hang és törekvés, amely miatt a horvát közigazgatási bíróság szükségessé vált.

Darányi miniszter Debrecenben.

A miniszter a Hortobágyon.

(Saját tudósítónktól.)

— augusztus 30.

A jövő hónapban Debrecen városának illusztris vendége lesz. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter Debrecenbe érkezik, hogy innen menjen a hajduböszörményi Bocskay szobor leleplezési ünnepélyére, ahol a magyar kormányt képviselni fogja.

A miniszter lejövetelének kedves előzményei vannak. Évekkel ezelőtt egy küldöttség járt Darányinál Debrecenből valami ügyben. Ebben a küldöttségben benne volt Wessprémy Zoltán főispán, akkor még vármegyei főjegyző is.

Beszélgetés közben a küldöttség vezetője meghívta a minisztert Debrecenbe. Darányi így válaszolt:

— Ha majd a Pallagra vasut jár, akkor lemegyek önökhöz s akkor megnezem a mi gazdasági intézetünket is. (Az ugyanis a földmivelésügyi miniszterhez tartozik.)

Nemrégiben Wessprémy, már mint főispán fenn járt Budapesten és meglátogatta Darányit, aki melegen érdeklődött Debrecen iránt. A főispán akkor emlékezetébe hozta a miniszternek egykori ígéretét s tudtta vele, hogy megye már vonat a Pallagra. A miniszter mosolyogva ígérte meg, hogy alkalomadtán lejön.

Mezőssy Béla földmivelésügyi államtitkár, mikor júniusban itt volt, kislátásba helyezte a miniszter lejövetelét annál is inkább, mert Debrecen mérhetetlen fontosságú gazdasági kérdések megoldása előtt áll és rendkívül előnyös, ha a miniszter e kérdéseket illetőleg személyes tapasztalatokat szerez.

Most, hogy a böszörményi Bocskay-szobor leleplezési ünnepére a szobor-

len, aljas küzdelem volt ez Ö.venen, hatvanan s hozzá csupa férfi egy nő ellen. S ebben a küzdelemben mégis folyton azt éreztük, hogy mi vagyunk alól.

Az a lány megközelíthetetlennek bizonyult. Egy csöpp Achilles sarka sem volt.

Emlekszem egy esetre. Egy téli este, kora alkonyatkor egyedül ment haza. Egy parasztsuharc nyilvánvaló tévedésből — mint később megvallotta, szobaleánynak nézte — szentelenkedni kezdett vele. Kiss Eszter röviden, egyszerűen végzett vele. Hátrafordult és jobbról balról pofonította. Azzal nyugodtan hazament.

Ezt a pof-históriát napokig tárgyaltuk széles alapon. A legszemtelenebb megjegyzéseket fűztük hozzá. — Tudatosan voltunk komiszak.

— Hja, — mondotta az agalegény főlevéltáros — azt a fickót ismerjük, aki pofonított, de hol vannak azok, akiket nem ütött pofon.

— Akiének a szemtelenségét nem pofonnal honorálta.

Szóval, odaigyekeztünk kilyukadni, hogy kétségeink vannak Kiss Eszter tisztessége felől. Pedig nem voltak. Mindegyik külön-külön a tőzbe merés volna tenni a kezét. Mert komiszak csak együtt tudunk lenni: viribus unitis . . .

Az utolsó esztendőben, amit otthon töltöttem, fordultam következett be ennek az erős szűzek történetében. Kalaados történet volt, mely egész éjjel tartotta az egész várost.

A csaposi egy-egy jó módu özvegyember, éjszaka a városba s bezörgött a csaposihoz. Pibegve, szí-

néből kikelve előadta, hogy egyik besugó azt jelentette neki, hogy azon az éjszakán néhány notorius gazember, a neveket is tudta, betőni készült Kiss Eszterhez. A jegyző így fejezte be szavait:

— Ahogy azokat az embereket ismerem, az élete se biztos annak a leánynak. Kérlek, intézkedj azonnal.

— Barátom, — mondotta — mozdulni se tudok. Hanem eradj te, rendelkezésedre adom a pandurokat. Vehetsz magadhoz, ahányat akarsz.

Ugy is történt. A jegyző, Sékes Lajosnak hiták, három pandurral megjelent Kiss Eszternél. Már csaknem éjfélre járt az idő, mikor a jegyző előadta jövelele célját. Kiss Eszter nem vette tőrefára a dolgot. Szépen megköszönte a gondoskodást. Aztán elhelyezte a pandurokat a pitvarban.

— Ön jöjjön a szobába, majd befűtök.

Ugy is történt. A jegyző hajnalig ott maradt s a pandurok hajnalig észrevették, hogy a deszkakerítés ropogni kezd. A három gazember mászott be rajta. Kettőt közülük elfogtak az udvaron. A harmadik megszökött.

Kiss Eszter, mint a jegyző beszélt, nem erősködött egy cseppet sem. Sőt könnyes szemekkel köszönte meg a jegyzőnek hogy megmentette a borzalmas következményektől.

A jegyző másnap ismét megjelent Kiss Eszternél.

— Csak éppen átöltözködtem, — mondotta.

— Miért? — kérdezte az erős szűz.

— Mert az így dukál. Mert most nem hatósági személy vagyok, hanem kérés.

Kiss Eszter meglepődést mutatott s nem válaszolt semmit. A jegyző folytatta:

— Ezzel tartozom a becsületemnek.

— A becsületének? — kérdezte Eszter csodálkozva.

— Igen, a tisztességnek. Én önnel töltöttem egy éjszakát. Igaz, hogy muszájból, de mégis kompromittálam. Mint uri ember tehát . . .

— Hagyja, — vágott közbe Kiss Eszter — ergem nem kompromittálhat senki, ha csak magam nem. Amiatt nem érdemes. Köszönöm a jóindulatot. Isten áldja meg . . .

Szóval, mint a városban nagy megbotráncozással beszéltek, még az élete megmentőjét is kikoszorázta. Micsoda leány ez? Emiatt erősen leszóltak . . . De nem sokáig, mert két hét múlva híre járt, hogy mégis férjhez megy a csaposi jegyzőhöz . . . A hír való volt.

Tíz esztendőig nem láttam Kiss Esztert. A vasuti váróteremben találkoztam vele újra. Három gyereket vezetett a karján s egy kövér urinóval beszélgetett. Kicsinyes, ház-sártos panasz volt minden szava. A családokra panaszkodott.

— Nem lehet kijönni velük. Tessék elhinni. Annyi mérget nyelek. Jaj Istenem.

És így tovább az ismert formák szerint. Megvallom, illuzióvesztetlen haligattam Tessék, mondottam magamban, mivé lesznek az erős szűzek . . . Sopánkodó asszonykák. És ez a metamorfózis örök, mint az evolúció . . . Kiss Eszter sem kerülhetette el . . .

Zöldi Márton.

bizottság a kormányt meghívta Darányi felhasználta az alkalmat, hogy lejöhessen. Ő fogja az ünnepségeken a kormányt képviselni és vagy a szoborleleplezés után, vagy előtte Debrecenben is fog időzni.

A miniszter megnézi a várost, ki megy a Hortobágyra és a pallagi gazdasági tanintézetbe is.

Ez a miniszteri látogatás nagy hatással lesz a Hortobágy hasznosítására is, de más gazdasági kérdésekre vonatkozólag is informáltatja magát a miniszter.

A bősziörményi Bocskay-szobor.

A szoborbizottság ülése.

Országos ünnep H.-Bősziörményben.

— Saját tudósítónktól. —

— augusztus 30

Szeptember hó 30 án országos jelentőségű ünnepe lesz Hajdubősziörmény városának. Hajdúvármegye közönségének adakozásából szobrot emelnek Bocskay fejedelemnek, annak emlékére, hogy most volt 300 éve a hajduk letelepedésének.

A szoborbizottság, hogy a szobor helyét kijelölje és a még szükséges intézkedéseket megtegye, tegnap délután Bősziörményben az új városháza tanácstermében ülést tartott, ahol jelen voltak Wessprémy Zoltán főispán, Kovács Gyula alispán, dr. Czegléd Mihály főügyész, Pakozdy Sándor főjegyző, Nemes Zoltán főszolgabíró, Somossy Béla polgármester, Latinovits Mihály kir. főmérnök, továbbá Balthazár Dezső dr. esperes, Wessprémy István szoborbizottsági tagok és a szobor tervezője Holló Barnabás szobrász.

Az ülésen Kovács Gyula alispán elnökölt.

Pakozdy Sándor szoborbizottsági jegyző beszámolt a szoboralapról. Eddig a szobor költségeire 43302 korona és 28 fillér folyt be.

A leleplezés kérdése került szóba azután.

Holló Barnabás biztosítja a bizottságot, hogy a leleplezésnek semmi akadálya nincs és a kitűzött időben meg tartható.

A bizottság Holló Barnabás felvilágosításait megnyugvással vette tudomásul.

A szobor talapzatán a következő felirat lesz:

BOCSKAY.

1606-1906.

Hajdúvármegye közönsége.

A bizottság elfogadta a Holló Barnabás által készített diszes kerítés tervét. A kerítés 64 négyzetméter területen lesz vasból készítve, a vaskorlátokat 4 db 1 m. 60 cm. magas kőoszlop tartja össze.

A szobor leleplezés végleges programját a bizottság következőképp állította össze:

1. Szeptember 29-én este Debrecenben a fővárosból érkező vendégek fogadása a főispán által.

2. 30-án reggel fél 8 órakor külön vonaton a vendégek Bősziörménybe mennek, ahol a már egybeegült megyebizottsági tagok élén Kovács Gyula alispán fogadja a vendégeket.

3. Fél 9 órakor istentisztelet, melyen a bizottsági tagok a vendégekkel együtt megjelennek.

4. 10 órakor a vármegye rendkívüli közgyűlése a városháza nagy termében, ahol a közgyűlés tárgyait az alispán terjeszti elő.

5. Közgyűlés után a biz. közgyűlés a vendégekkel együtt a szoborhoz vonul s az ott megjelent közönséget Wessprémy Zoltán főispán üdvözli s az ünnepélyt megnyitja.

6. Az egyesült dalárdák a Zichy Géza gróf Bocskayról írt dalát éneklük.

7. Ünnepi beszéd, tartja dr. Balthazár Dezső esperes. Beszéde folyamán a szoborról a lepel lebul.

8. Alkalmi óda. Irta és előadja: dr. Benedek János ország. képviselő.

9. A dalárdák éneke.

10. Az alispán, mint a szoborbizottság elnöke a szobrot Hajdu-Bősziörmény város közönségének átadja.

11. Himnusz, éneklük az egyesült dalárdák vezetése mellett az egész közönség.

12. A szoborra szánt koszorúk elhelyezése.

Délben 1 órakor Hajdubősziörmény város által a vendégek tisztelésére rendezett diszebéd.

A bizottság ezután a szobor helyét jelölte ki. Teljes két órán át tartott a helyszíni szemle, míg végre megállapodtak abban, hogy a szobrot a templom és városháza közötti nagy téren, a régi városházának helyére állítják fel.

A szobor alapozási munkálatait már hétfőn megkezdik.

KÖZIGAZGATÁS.

Adótárgyalások.

(Tizenharmadik nap.)

— Saját tudósítónktól. —

— aug. 30.

Az adótárgyalás tizenharmadik napján 82 adóköteles volt beidéztve az adókövető bizottság elé. A beidéztettek részben kereskedők, túlnyomó számmal a kisiparosokból: órák, mézeskalácsos, lakatos, kovács, szabók-ból kerültek ki, akik közül a megjelentek csaknem mindannyian engedelményben részváltak. Fellebbezés ma sem történt.

A mai tárgyalás eredménye a következő:

Halász Nándor ékszerész 114 kor., Baros Mihály szabó 160 kor., Sziporka Ferencné mosodás 45 kor., Ungváry József sertéskereskedő 718 kor., Wiener Dávid mosodás 75 kor., Bészler és Dávid vaskereskedő 140 kor., Győrösy Józsefné kovács 5 kor., dr. Horváth Károly orvos 120 kor., dr. Hutiray József orvos 50 kor., Weisz Samu 120 kor., Nuszbaum Mayer 310 kor., Tóth Ferenc lakatos 40 kor., Paczelt János kertész 118 kor., Piroos Béla lakatos 100 kor., Besencky Kálmáné élelmiszerárú 58 korona, Dusa Józsefné huskereskedő 12 kor., Kiss Bálint sertéskereskedő 100 kor., Gabányi Sándor 85 kor., Fazekas József lakatos 25 kor., Jámky József szabó 21 kor., Pipó Sándor libakereskedő 8 kor., Nagy Jánosné libás 10 kor., Bojti Károlyné libás 12 korona, Ujváry György koresmáros 58 korona, Móró Mihályné szabó 21 kor., Forgács István órák 25 kor., Elek András szabó 56 korona, Lakatos Sándor szabó 14 korona, Szöllősi Sándor kőműves 29 korona, Nagy Lajos szabó 40 kor., Füstös testvérek kereskedő 70 kor., Harsányi János mézeskalácsos 16 kor., 40 fillér, Kristóf János kőműves 25 kor., Tolnai Dániel kovács 36 kor., Ritter Károly könyvkötő 22 kor., 50 fillér, Éva Péter szabó 50 kor., özv. Báthory Imréné könyvkötő 25 kor., Ezry Ferenc pék 87 kor., Nagy Sándor kutufó 10 kor., Nagy Sándor libás 8 kor., Weisz Ede lakatos 25 kor., Wolfram Ferenc órák 46 kor., Cseresznyés Sándor kőműves 45 kor., Ungár Alber rövidáru keresk. 362 kor., 50 fillér, Braun Ignác ruhakeresk. 6 kor., Ezek után a meg nem jelent polgárok adóját állapította meg a bizottság.

Egyház és iskola.

Beiratkozások a polgári fiúiskolába. A debreceni kereskedelmi tanintézet polgári iskolai tagozatába a befejező beirat-

kozások f. évi szeptember hó 1-4. napian történtek, még pedig délelőtt 9-10 és délután 3-5 óra között. A tanintézet jelenlegi tanulói a legutóbb nyert bizonyítványt, ujonnan beiratkozók pedig az iskolai bizonyítványon kívül még a születési (keresztlevél) és ujraváltási bizonyítványokat tartoznak bemutatni. Beiratási díj 5 korona, egész évi tandíj 60 korona. Beiratáskor a beiratási díj és a félévi, kivételesen a negyedévi tandíj fizetendő. A javító vizsgálatokat augusztus hó 31-én reggel 8 órakor kezdődőleg, a felvételi és különbözeti vizsgákat pedig szeptember hó 1-én ugyancsak reggel 8 órakor kezdődőleg vesszük föl. Az igazgatóság.

Ösztöndíjra pályázat. Nagy József 1000 koronára nagy ösztöndíjára beérkezett pályázatok felett szombat délután 3 ótakor lesz a döntés a püspöki hivatalban.

Beiratások. A helybeli felső kereskedelmi iskola igazgatósága felhívja az igen tisztelt szülők figyelmét arra, hogy az alsó osztályba beiratni szándékoltnak fiuknak beiratását okvetlenül szeptember elsején intézzék el, mert különben az a veszély fenyegeti őket, hogy nem jut hely.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— augusztus 30.

Magyar hadsereg.

Szabad hazákban úgy szokás

Kerek e földön mindenütt,

Hogy a hazának fia

Nem emelik fel a kezük

Hazájuk ellen, sőt ha baj

Szakad reá, kiállanak

S utolsó vérig küzdenek

A nemzet zászlaja alatt!

Vezényszavuk nem idegen,

Jelvényük, nyelvük otthoni,

Szülőik ellen sohasem

Készítik zászlóikat bontani!

A gyűlölt nemzetek dalát

Nem játszsza a zenekaruk,

Dicsőn kimúlt ősök dala

A harcba indító daluk!

Más úrnak nem szolgálnak ők,

Csak hazájuknak egyedül!

Armánykodó, cudar kezek

Vészterhes fellegek megül

Nagyobb úrként nem intenek,

— Nem is hallgatnak senkire! —

... Amilyen sziv a nemzeté,

Olyan a hadseregek szive!

Csak a magyarnak nincs magyar,

Szive szerinti serege!

Csak a magyar apát, anyát

Gyilkolja saját gyermeke,

Ha idegen felhők mögül

Armányos kezek intenek,

Csak a magyar honába nincs

Magyarnép védő hadserege!

Meddig tart ez az állapot?

Meddig bóbiskólsz még Hadur?

Meddig tűröd, hogy a magyar

Hegyek közt más legyen az úr?

A Hadak-útján óh mikor

Mozdultok dicső szellemek?

Mikor születesz meg újra, óh

— Szép álmunk — magyar hadrereg?

Dézi Sándor. *)

*) A lendületes költeményt „Nyug. M.”-ből vettük át, szerzőjét most egy katonai affér alkalmából emlegetik.

Ifjodik a város.

— augusztus 30.

Ifjul a város, mert az utcákon, tereken, de különösen az 68 főiskola hatalmas épülete előtt ott sűrű forog már a nemzet virága, a nemes tanuló-ifjúság.

Hiába fordult a korai ősz jegyébe a nyár, hiába hull a levél a faágról, hiába csapkodja ólomeső az ablakokat és hiába fujdogál a hűs esti szellő, a nyári pihenőről visszasereglett ifjak rózsákat hoznak az arcukon, mosolyt ajkaikon, sugarat tekintetükben és viruló reményt a szíveikben.

Jókedvvel, acélozott izmokkal kerülnek vissza az őket várva-váró ősváros falai közé. Homlokukon talán látszik még a szülő szerető csókjának, hajfürtjeiken az áldó kezek nyoma s mi, korhadó öregek, szinte megszólitanók a lelkes fiukat, mondván nékiek:

— Isten hozott, ujoneai a tudományok hadseregének, csemetefái a közművelődés gyümölcsös kertjeinek, várományosai a haza viragzó jövőjének! Küzdjétek, fáradjatok egy hosszú esztendeig, hogy a családnak öröme szolgáljatok, a nemzetnek erősségévé fejlődjétek! Tartásotok meg ifjúságotokat a késő vénségig, mert azt egy tévulakon elöltött, kárhuzatos esztendő alatt is elpazarolhatjátok! Az én istenem engedje, hogy a kezdődő tanév végén is oly vidámak, tiszták, reményteljesek legyetek s a nagy város ne rontsa meg azt a sok jót, amit a kis falu jóteknony levegőjéből merítettetek!

Hozott Isten, lelkes magyar ifjúság, kezdjétek a munkához, Istenért, hazáért, mindenért, ami a világon szép, jó és igaz!

A haza vesztesége mindaz, amit testen és szellemben veszítetek, a haza nyeresége, ami erőben testetek és lelketek gyarapodik!

Gr.

— **Az angolok Debrecenben.** Az Angol utazó társaság, melyről már többször megemlékeztünk, szombat délután 3 óra 44 p. érkezik Szerencs felől városunkba. Hivatalos fogadtatást nem kértek s arra nem is számítanak, de társadalmi jellegű fogadtatásban mégis részesülnek: egy társaság megbízásából Csiki Lajos theologiai akadémia tanár fogja őket a vasuti indóháznál üdvözlölni s ugyanez a társaság gondoskodik számukra néhány szórakoztató programpontról is. Szép lenne városunk művelt társadalmától, ha minnél többen kijönnének a vasúthoz távol földről jó baráti szívvvel érkező vendégeink fogadására.

— **Az ideai katonai felülvizsgálatok.** A honvédelmi miniszter újabb rendelkezést intézett Debrecen törvényhatóságához, a melylyel a vegyes felülvizsgálói bizottságoknak a folyó évre való szervezése tárgyában elrendeli, hogy a vegyes felülvizsgáló bizottságok a folyó évi szeptember havában is és pedig az október 16-iki működés mellőzése mellett október 29-én s illetőleg a szükséghez képest az ezen követő napokon üljenek össze. A november és december hónapokra eredetileg meghatározott felülvizsgáló napokat továbbra is változatlanul fenntartja a miniszter. A felülvizsgáló alkalmával a pótlégyállítások előjegyzése körül már nem az előbbi körrendeletében elrendelt kivételes, hanem az eddig is gyakorlatban volt rendes eljárás lesz követendő. Az ezen felülvizsgáló alkalmával elbocsátott egyének után előjegyzésbe veit pótlégyének az 1907. évi ujoncjutalék kivétele, illetve számbavétele alkalmával lesznek számításba veendőek.

— **Zsedényi-Formanek affér.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A Zsedényi-Formanek affér ma még nem fejeződött be, — mint azt egyes lapok írják. — A párbaj-

ban tegnap jelentős fordulat állott be. Ugyanis a tárgyalások végeredményeként Formanek segédei kijelentették, hogy hajlandók az ügyet becsületbírósi döntés elé vinni. Zsedényi tehát ma délután megválasztotta becsületbíráit és az új becsületbírósi holnap összeül, hogy az ügyben véglegesen döntsön.

— **Hiányok a sertésvásártéren.** A debreceni sertésvásártéren különböző hiányok várnak pótlásra, melyek költségtervre a főmérnök 1960 koronás költségvetést adott be a tanácshoz. A főszámvevő jelentése szerint ezen költség fedezetére az ez évi költségvetésben fedezet nincs, s így a tanács azt javasolja a jog és pénzügyi bizottságnak, hogy ezen 1960 koronát a jövő évi költségvetésbe vegye fel.

— **Ásatások a sámsoni határban.** A hajdusámsoni határban kedden reggel kezdte meg az ásatásokat Zoltay Lajos muzeumőr. Mindjárt az első napon rendkívül sok érdekes régiség került a napvilágra. Zoltay muzeumőr az ásatásokat szombatig folytatja és addig kint is marad a munkálatoknál.

— **Halálozás.** Az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál a következő haláloseteket jelentették be. Özv. Hűte Józsefné ev. ref. 84 éves, özv. Fehér Andrásné, ev. ref. 89 éves,

— **Agyonlőtt városatyja.** Nagy-Kikindáról táviratozzák: Karancsov István nagy kiskindai gazdag földbirtokos, városi képviselőt az éjjel az ablakon keresztül agyonlőtték. A gyanu egy kocsisra és egy elbocsátott béresre irányul, a kiket elfogtak.

— **Egy szerény polgár.** Egy fővárosi polgár, kinek a költéken van valami ingatlan, egy időben napos vendége volt a városháznak Hol utrendezés, hol vízvezeték akart. Fáradozatlanul járta végig az ügyosztályokat, kért, sürgetett mindenütt, több-kevesebb eredménnyel. A mikor aztán kérelmei már végigjárták az összes fórumokat és végleges elintéztést nyertek, egy újabb kérvényt adott be a főváros tanácsához. Azt kéri benne, hogy a városházán töltött ideje és emberföltölti fáradozásai elismerésül nevezzék el azt az utcát az ő nevével. A szerény kívánság élénk derűtséget keltett a tanácsban, bár a kérelmező fáradozásait mindenki készséggel elismerte. A tanács — ez újabb akta elintéztésül — értesítette a kérvényezőt, hogy az utca elnevezések ügye nem reá tartozik, hanem a közmunkák tanácsára.

— **Összevagdalt asszony.** Szekszárdról jelentik: Tegnap reggel Medina község mellett a kápolna pusztán a kukoricaföldön összevagdalták meg Bonnyai Józsefné medinai asszonyt. A gyilkosok az asszonyt előbb kirabolták s azután meggyilkolták. Beke Ferencz kir. alügyész Szekszárdról a helyszíre utazott.

— **Damjanichné utja.** Aradról írják: Damjanich Jánosné, Damjanich János aradi vértanú özvegye, tegnap este Szovátáról ideérkezett rokona, Csarnovich Diodor dr. miniszteri tanácsos jászágazgató meglátogatására. Damjanichné férjének Mácsán a Károlyi-uradalom parkjában levő sírját is meglátogatta.

— **Debreceni lovak diadala.** Tudvalévő dolog, hogy a múlt esztendőben Debrecen város 4 lovat adott el Pozsony városának. A napokban lezajlott pozsonyi polgármester kongresszus alkalmával sok bámulója akadt a debreceni lovaknak és Kovács polgármestert valóságos megostromolták a vidéki polgármesterek, hogy szállíttasson neki is olyan lovakat a városi ménesből. A polgármester azonban nem tehet már eleget a több oldalról jövő kívánalmaknak, mert a felesleges loállományt az augusztusi vásáron eladták.

— **Furfangos szélhámosság.** Budapestestről írják: A Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársaságoz tegnap beállított egy hordár és levelet vitt az igazgatóhoz. A levélben Novák Emil máv. fogalmazó 60 korona kölcsönt kér az igazgatótól, különös hivatkozással arra, hogy a miskolci üzletvezetőségénél ő a referense a kőszénrendeléseknek. Minthogy az utóbbi időben több vasuti tisztviselő nevében történtek a máv. vasutal összeköttetésben álló cégeknél hasonló csalási kísérletek, a kőszénbánya részvénytársaság az esetet bejelentette a rendőrségen. A rendőrség a levél iróját kinyomozta a József főherceg szállodában és beszállították a főkapitányságra. A levélíró itt azt mondta, hogy Guthy Gyula a neje, 41 éves magánhivatalnok. A rendőrség most azt nyomozza, hogy valódi nevet mondott-e és hogy milyen szélhámoskodást követett el?

— **Gyilkosság és öngyilkosság.** Szegszárdról jelentik: Schiszler Károly tekintélyes kádármester tegnap este vagyoni kérdés miatt összeszólalkozott feleségével, minek következtében revolverével ötször rálőtt feleségére, majd azután önmagát lőtte agyon.

— **A magyar munkások ellen.** Bécsből jelentik: A hírlapok jelentése szerint tegnap a Kaisermühlenben Magyarországból érkezett munkások és az Endinger gyár sztrájkoló munkásai között véres összeütközések történtek. Az érkező munkásokat kődobásokkal fogadták. A rendőrségnek kellett közbelépnie. 27 személy megsebesült, közöttük egy súlyosan.

— **Kedvezmény a magyar lónak.** A földművelésügyi miniszter közli Hajdúvármegye törvényhatóságával, miszerint a kereskedelemügyi és pénzügyminiszterrel egyetértőleg a vámkezelés szempontjából kedvezményeket állapított meg a Németországba szállítandó magyar lovakra. A földművelésügyi miniszter rendelkezését, mely a külföldi szállításokra vonatkozó vámkedvezményeket részletesen felsorolja, valamennyi járás főszolgabtrójának megküldötték.

— **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalu-sz. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kikapcsolóban.

— **Utazók és ügynökök fix fizetéssel** és jutalékkal felvétetnek Schweitzer Testvérek cégnél Debrecenben, Piac-utca 56.

— **Az Arany Bika** kávéházban minden este előadások.

Krieghammerrel lelőtték.

Miben utazik Goluchovszky?

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, augusztus 30.

Az egyik, az osztrák-magyar szenzációk között a legnagyobb, hogy Krieghammer Ödön báró, volt közös hadügyminiszter nem mult ki természetes halállal. Egy királyi fenség golyója kurtította meg életét véletlenségből. vadászaton, egy hónap előtt. A vadászatot július 27-én tartották Ischl mellett, a mittelsweissenbacheni völgyben Királyi fenségek és meghívott kiválóságok vettek azon részt. Titz Leó udvari tanácsos, fővadász rendezte a vadászatot s ő jelölte meg a helyet, ahová a vadászok állottak. Az első lövést György bajor herceg, a magyar király unokája tette. De oly szerencsétlenül, hogy a golyó Krieghammer Ödön bárót találta, aki néhány lépésre állt a fenségtől. A téborszernagy feljajdult, összeesett. Kórházba szállították s egy hónap multán, augusztus 21-én Krieghammer báró meghalt.

A szerencsétlenség megtörténtekor kiadott hivatalos jelentés annyit mondott,

hogyan az öreg katonai elesett egy udvari vadászaton és a lábán szenvedett sérülést.

Ezt a szenzációt a Pesti Hírlap indította utnak ma reggel. A hír nagy szenzációt keltett Budapesten, még nagyobbat Bécsben, ahová táviró közveitette. Odaváló tudósítónk ma azt jelenti, hogy a hír az udvarnál kínos megdöbbenést keltett a Kerzl doktorhoz, a király udvari orvosához, aki nincs Bécsben, telefonfeszítést intéztek, hogy a kirópitott hírt a legerélyesebben cáfolja. Mert hivatkozás történt Kerzl doktorra, hogy a nevezetes vadászaton ő is jelen volt és a sebesültet ő részesítette az első sebélyben.

A másik „közös” szenzáció az, hogy Goluchowski Ágáor külügyminiszter ma délelben Budapestre érkezik s este hazatér Bécsbe. Érkezése, hivatalos híradás szerint, magánügyekkel kapcsolatos. A magánügy pedig tulajdonképpen közös külügy. És lehet, hogy Szerbiával kapcsolatos, de még valószínűbb, hogy Oroszországgal. A külügyi kormányzat már rég bibelődik a katonai demonstráció gondolatával az orosz határszélén az orosz forradalmárokkal szemben. E kombinációknak ellene szól ugyan, hogy a magyar kormány tagjai, kevés kivétellel távol vannak, de tán épp ez okon vannak távol.

Sóvágó János büntársai.

Méliusz-téri rablógyilkosság.

Kézrekerültek a gyilkosok.

Saját tudósítónktól. —

— augusztus 30.

A múlt év november havában a Méliusz-téren történt rémes rablógyilkosságnak, az azt követő nyomozásnak, valamint az ez ügyben tartott esküdtészi főtárgyalásnak minden részletét teljesen ismeri a közönség, mert hiszen ebben a husz évben nem volt olyan bűntény, amelyet a közönség nagyobb érdeklődéssel kísért volna, mint ez. Az érdeklődést nemcsak a rémes bűntény véres részletei keltették, de fokozta az, hogy néhány nappal a Kovács Ferenc meggyilkolása után letartóztatták Sóvágó Jánost, a vármegye zsinányát akit a rablógyilkosságok és rablások egész csapata terhel.

Sóvágó, önmagához hiven és következetesen, tagadott mindent. A nyomozás és vizsgálat, de meg a főtárgyaláson kihallgatott tanúk is Sóvágó bűnösségét igazolták és a juniusi cikluson az esküdtészek életfogytiglan tartó fegyházra ítélték Sóvágót, aki az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be. A debreceni törvényszék fogházában várja Sóvágó sorsának eldőlését. Bizik teljesen abban, hogy a Kuria megsemmisíti az ítéletet, amelyet Sóvágó igazságtalannak tart.

Ebben a nagy bűnpörben, amelyhez hasonló mostanában nem volt a debreceni törvényszék előtt, most váratlan fordulat állott be. Ugyanis kétségtelen, mint az ismeretes is a közönség előtt, hogy a Méliusz-téri rablógyilkosságot többen, legalább négyen követték el. Sóvágó a tettestársait nem nevezte meg, mert hiszen ő maga sem ismerte be bűnösségét. Sóvágó bandája azonban most hurokra került egy — a

halálos ágyán fekvő — beteg asszony feljelentése alapján.

A rémregénybe teljesen beleillő dolgokról szóló tudósításunk a következő:

Gazemberek szövete.

A múlt év nyarán öt fegyházviselt ember bűnös szövetségre lépett. Sóvágó János a fegyházban megismerkedett Erdélyi Sándor hosszupályi és Siteri János nagycserei lakosokkal.

Erdélyi már 10 és fél évet ült a fegyházban, Siterit pedig különféle bűncselekményekért 12 évi fegyházra ítélték. Evvel a két fegyessel Sóvágó fentartotta az összeköttetést azután is, hogy a fegyházból a múlt év tavaszán kikerült.

A bűnösök terveket főztek és a bűnös tervek kivitelére felvették a szövetségbe Nyíri Lajos böszörményi lakost, Sóvágó sógorát és Erdélyi Sándornak a szeretőjét, Mátyus András hosszupályi-i lakosnak a feleségét, aki lopások miatt többször volt büntetve.

A banda működik.

Az öttagú bűnszövetség hamar megkezdte bűnös működését. A lopásokban, rablásokban jártas, vértől és gyilkolástól sem irtózó banda itt is, ott is kísérletezett előbb kisebb betörésekkel, majd mikor ezek sikerültek, nagyobb vállalkozásba fogtak.

Sóvágó különösen ismerős volt Büdszentmihályon, ahová az egész banda átrándult és rövid néhány heti időközben két rablást követtek el hallatlanul vakmerő módon, de oly ügyesen, hogy a megindított nyomozás a csendőrök fokozott buzgalma dacára sem tudta a tetteseket kinyomozni.

A kirabolt gyógyszerész.

Ez a két siker vakmerővé tette az elvetemült bandát és hamarosan készen voltak az újabb rablás tervével. A múlt évi októberben egy zord, zivatros estén a banda tagjai közül hárman álarosan bementek Kende Ernő hosszupályi-i gyógyszerészhez, aki családja körében ült.

A három rabló revolvert szegzett a gyógyszerész mellének és pénzt követelt tőle. Kende átadta a nála levő pénzét, de a rablók ezzel nem elégedtek meg, hanem bementek a gyógyszerészterembe, felnyitatták a fiókokat és a pénzszekrényt s amit ott találtak, elvitték.

A gyógyszerész mitsem tehetett, mert a rablók lelővéssel fenyegették.

A csendőrök másnap letartóztatták Erdélyi Sándort, de nem volt ellene elég terhelő adat és így elbocsátották.

A rabló felesége.

Erdélyi Sándor, akinek Hosszupályiban kis vagyona van, rossz viszonyban áll a feleségével. Az asszony nem jó szemmel nézte az ura viselt dolgait és sokszor szólott is neki, de szerette s nem hagyta el.

A múlt év októberében történt, kevés a Kende kifosztása után, hogy Mátyus András, akinek feleségével Erdélyinek viszonya volt, eltűnt Hosszupályiból.

Ebben az időben történt az is, hogy Erdélyi a felesége faggatására elmondta a feleségének a banda üzemeit a büdszentmihályi és hosszupályi-i rablásokkal együtt. Erdélyi ekkor ott hagyta az urát, aki hamarosan vadházaságra lépett Mátyusnéval. Erdélyi nére elhagyta Hosszupályit és szóta nem hallatott magáról.

A beteg levele.

A napokban a hosszupályi-i csendőrséghez levél érkezett Gömörme gyéből. A levelet Erdélyiné írta és szenzációs leleplezéseket tesz benne.

Elmondja a levélben, hogy nagy beteg s közeledni érzi halálát. Amde nem tudna nyugodtan meghalni, ha azokat a bűnös dolgokat, amiket az ura neki elmondott, be nem jelentené a csendőrségnek.

Megírja aztán, hogy ho', kikkel, miféle gáztettet kövelett el az ura s milyen körülmények között mondotta el azokat.

A levele végén azt írja, hogy a halála közeledtével a lelkén akart könnyíteni a feljelentéssel.

Elfogták a rablókat.

A szenzációs levél nyomán a csendőrség nyomban megindította a nyomozást. Kihallgatták Erdélyi Sándort, Siteri Jánost és Mátyus Andrásnékat. Természetesen mindhárom tagadták a nekik tulajdonított bűncselekményeket, de alibit sem tudtak igazolni, meg a kérdésekre is olyan gyanus válaszokat adtak, hogy mindhármukat behozták a csendőrök a debreceni vizsgábiróságához, ahol letartóztatták őket.

Ma hallgatják ki Sóvágó sógorát, Erdélyi Sándort, akit minden valószínűség szerint szintén előzetes letartóztatásba helyeznek.

Intézkedett a vizsgálóbíró az iránt is, hogy a Gömörme gyében beteg fekvő Erdélyi Sándornak az ottani vizsgálóbíró hallgassa ki a feljelentésére vonatkozólag és ha asszony állapota olyan, hogy a halálától tarthatni, úgy a vallomására eskessék meg.

A rablók a Sóvágó-pörben.

A Méliusz-téri rablógyilkosság elkövetéséért elítélt Sóvágó János az esküdtészi főtárgyalásra tanuként idéztette volt be. Természetesen mindegyik olyanformán vallott, hogy Sóvágónak előnyére válják. Mivel azonban egymással és a többi tanúkkal, sőt önmagukkal ellenkező vallomást tettek, nem eskették meg őket.

Minden eddigi adat bizonyítani látszik, hogy a Méliusz-téri rablógyilkosságot Sóvágóval együtt ezek az emberek követték el. Erősíti ezt az is, hogy Sóvágó tanuként idéztette őket, hogy a gyanút is elhárítsák.

Rendkívül gyanús az is, hogy Sóvágó mindig azt állította, hogy az ő kalapját Mátyus vitte el, mikor egyszer vándorlóként nála járt Böszörményben; ez a Mátyus pedig nyomtalanul elűnt kevéssel a Kerde kifosztása után.

Nem lehetetlen, sőt valószínű, hogy Mátyus, akinek felesége tagja a bandának, megtudta a bűnösök viselt dolgait s ezek félvén tőle, eltették láb alól. Így aztán Sóvágó nyugodtan hivatkozhatott órára.

Annai bizonyos, hogy e fölötte szenzációs ügyben még érdekes leleplezések következnek s megtörténhetik, hogy a cinkostársak elfogása Sóvágót is beismerésre bírja.

SPORT.

* Országos atletikai verseny. A Debreceni Tornaegyesület szeptember 30-án délután 2 és fél órakor országos atletikai versenyt rendez. A versenyszámok a következők: 1. 100 yardos síkfutás. 2. 402 egy-negyedes méteres síkfutás. 3. 804 egy-negyedes méteres junior síkfutás. 4. 800 méteres stafétafutás. (4x200). 5. Magasugrás hatos csapatoknak. 6. Távolugrás junioroknak. 7. Rudugrás. 8. Kalapácsvetés Debrecen sz. kir. város bajnokságáért. 9. Súlydobás hetes csapatoknak. 10. Diszkoszvetés. 11. Gerelyvetés. Nevadási zárónap szeptember 20-ika. A nevezések Zuber Ferenc címre küldendők (Debrecen, Varga-utca 38.)

SZÍNHÁZ.

— **Debreceni szerzők a színpadon.**
Zilsky Gyula színiigazgató, a téli idényben előkészítő művek közé felvette: *Könyves Tóth Kálmán* a „Rabló” című színművét. Elfogadta előadásra *Sámy Lászlótól* a „*Kis Aruló*.” kedves zenéjű operettjét, melynek libre tőjt *dr. Mariay Ödön irta*. Szávay Gyula „*Szép Honkája*” és *Vándor István* egy színműve, melyet a Nemzeti Színház adott elő egy időben, szinte színre kerülnek nálunk.

TAVIRATOK.

A király utja.

Ischl, aug. 30. Ófelsége ma reggel 3 óra 40 perckor udvari különvonaton Teschenbe utazott.

Krieghammer halála.

Budapest, aug. 30. Félhivatalosan jelentik az egyik fővárosi napilapnak, hogy **Krieghammer hadügyminiszter halála** okáról szállongó ischli hírt legjobban értesült körökben üres koholmánynek mondják. **Krieghammer halálát** az újabb híradás szerint érelmeszesedés és szívtágulás okozta.

Oroszországból.

Moszkva, augusztus 30. A szocialista forradalmár párt vezetőit letartóztatták. A csoport, mely jelentékeny anyagi eszközök felett rendelkezett, külön asztalos, lakatos és pékműhelyt tartott fenn.

Váltóhamisító orvos.

Budapest, aug. 30. A fővárosi rendőrség ma délután letartóztatta **Kende Frigyes** fiatal szigorló orvost, aki **Péchy Kálmán, Graaf és Bottlik István** országgyűlési képviselők nevére több ezer koronás váltót hamisított.

Gyilkos testvérek.

Nagykikinda, aug. 30. A rendőrség kiderítette, hogy a múlt éjjel holtan talált **Kancsov földbirtokost** tizenzenkilencéves **Vladimir** és tizenháves **Milán** nevű fiúvérei gyilkolták meg, hogy a rájuk testált 400 holdnyi birtokhoz hogy hamarabb hozzájussanak.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, augusztus 30.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv javult. Tartott irányzat mellett 35 000 métermázsza került forgalomba, tartott áron. Egyéb gabonanemek közül változatlanok. Idő: szép.

Buza októberre	14.40—42.
Buza áprílusra	14.96—98.
Rozs októberre	12.26—28.
Rozs áprílusra	12.72—74.
Zs b októberre	13.40—42.
Zs b áprílusra	13.54—56.
Tengeri augusztusra	—
Tengeri szeptemberre	11.64—66.
Tengeri 1907 májusra	10.28—30.
Répe augusztusra	—

Szerkesztői-posta.

Déik. A „*Lex Heinze*” története a következő: **Heinze Hermann** hirhadtsége 1887. évből eredt. Ekkor történt ugyanis, hogy egy **Braun** nevű éjjeli őrt, valamely éjszakán, egy fán felakasztva találtak. A hulla nyakán két véres seb tátongott s kétségte-

len volt, hogy meggyilkolták. Három évig tartott, míg a gyilkosok, a 27 éves **Heinze** és ennek 44 éves felesége személyében a bíróság kezére kerültek. Mindkettő már akkor ismert fegyházalak volt, a mennyiben a férj 17-szer, az asszony pedig 54-szer volt előzőleg megbüntetve. 1891-ben tartották meg az esküszéki tárgyalást, mely a berlini élet erkölcsi mélységeiből hajmeresztő részleteket hozott felszínre s ezáltal roppant szenzációt keltett. **Heinze** tizenhét évvel idősebb feleségének gyalázatából őlt s a tárgyaláson egész valójában feltárt az a rottenetes erkölcsi posvány, melyben a **Heinze-házaspár** s a hozzá hasonlók fetrengtek. A gonosztévők valóságos eleven albuma vonult fel a bírák előtt. Végtelenül hosszú sora az utcai leányoknak, a kitarított legényeknek, tolvajoknak, rablóknak és gyilkosoknak, akik mind mint tanúk szerepeltek. Személyek, akik egy gyilkosságról úgy beszéltek, mint más ember egy apró balesetről; akik közül annak volt a legnagyobb tekintélye, akinek a legnagyobb gonosztettek terhelték lelkiismeretét. Nemesak a munkát vetették meg, hanem azokat is, akik munkával keresték kenyérüket, mert nekik a nők, sőt legtöbb esetben saját feleségeik gyalázata volt a kenyérkeresetük.

Helyi politikus. Olyan ostoba híresztelések repdesnek, melyeknek lehetetlen volna annyira kézen fekvő, hogy azokat beérkezésöknél mindjárt félretesszük, be nem várva a demetit. Olyan volt **Szell Kálmán** pénzügyminisztersége is, mely még fél napig se élhetett. De kevésbé ismerheti **Szell Kálmán** az, aki róla ilyen hírt költött!

F. J. Mellőztük sorait, mivel a szóban lévő közleményre már a l e t ő k e s helyről is megjött a válasz, melyet már közöltünk.

Regényesarnok.

Margit, meg az a másik.

— Irtá: **Vidovich Ernő.** —

(Folytatás.)

Egy délben hosszabban állott meg az ablak előtt. A műterem üres volt, az egyik állványon egy megkezdett leányfejet látott s önfelédten abrándozott, bárosak őt is lefestené **Karcag**.

Észre sem vette, hogy a festő jön mögötte. Régen vágyódott **Laurát** megismerni s nem akarta az alkalmat elmulasztani.

Hirtelen bemutatkozott s megszólította: — **Kisasszony, ha nincs ellenére, nézze meg belül a műtermet.**

Laura elfogadta az ajánlatot. Gyermekes kíváncsiság ösztönözte s az a láz, a melyet a művész iránt érzett, tündérszépette az egyszerű berendezést.

Erdeklődött minden iránt s észre sem vette, milyen régen van már a műteremben.

Utójára ért a női arckép elé, amely kívülről is annyira megragadta figyelmét.

— **Nagyon szép — mondá.**

— **Szebbet tudnék ennél festeni, ha oly szép leány állana előttem, mint maga.**

Laura fülig pirult s zavartan nézett a földre.

— **S miért ne tenné? — folytatta a festő. Azt hiszem, nem veti meg szerény műtermem s naponta alig kellene félórányit tölteni**

Minden vágyát elérte **Laura** s most mégis zavarian nézett maga elé.

— **S mi fog történni a képpel? — Kiállítják, hogy mindenki lássa?**

— **Ha nem akarja, amint készen lesz, magának adom.**

Dehogyan nem akarta **Laura**, de eszébe jutott **Rápolthy** s megrettent attól a gondolatától, hogy ő is megtudja.

— **Es senki sem fogja megtudni?**

— **Igérem, senki.**

XVII.

Napokig nagyon jó dolga volt **Noél** apónak. **Laura** körüludruzsolta, megsimogatta kopasz fejét, a míg végre kipattant a nagy kívánság:

— **Enged meg, apus, hogy lefestessem magam.**

Noél nem lett volna igazi apa, ha először meg nem tagadja. Aznap öszeráncolt homlokkal ült a vacsorához, **Laura** pedig kisírt szemmel, durcásan ült szemben, úgy hogy **Noélné**, egy beteges, vézna asszonyka rettegve várta, mikor tűz össze.

Másnap szent volt a béke, megadatott a magas engedély, avval a kikötéssel, hogy **Noélné** ott legyen minden órán.

Az első órán ott is volt a másodikról már elmaradt s a két fiatal együtt maradt.

Eleinte, a míg **Karcag** minden erejét megfeszítve dolgozott, keveset beszélgettek, később alig tett oránként egy-két eszet vonást, szándékosan halasztotta, hogy minél tovább tartson.

Laura gyorsan észrevette a csinyt s nem lett volna igazi leány, ha nem gyönyörködött volna sikerében. Új világot érzett feltárulni maga előtt, az történt vele hogy szerelmes lett egy férfiba, mert nem ismert többet. Mióta **Karcagot** megismerte, nagyon unta **Rápolthyt**. Napok óta feléje sem nézett, a konzervatóriumból is más utcán jött beza, hogy ne találkozzon vele. A mellett **Rápolthy**, mintha érezte volna sorsát, örökös féltékenységgel gyötörte, míg **Karsag** elmés, vidám modorával vonzotta a leányt.

(Folytatása köv.)

(NEUSTEIN-féle ERZSEBET-labdacsok.)

pirulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az állati szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vér tisztítók; egy gyógyszerem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint a pilulák.

székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Czukrozott külkejük végett még gyermekek is szívesen veszik be. 15 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekeres mely 120 db-ot, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 sor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tekeres bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük használni Neustein Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszékiileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót”-hoz címzett gyógyszerértára **Bécs, I., Plankeng 6. Kapható:** Debrecen: **Balázs Ödön.** Füleki **Pál, Mihalovics J., Murakózy L., Dr. Rothschnek, Tóti B.** gyógyszerész uraknál.

Iskolás

gyermekek részére: **kész fehérneműek, zsebkendők, harisnyák, paplanok, matracok, pokrócok, flanel takarók és ágyceritők** legnagyobb választékban és legjutányosabb áron kaphatók.

Kardos László

vászon, fehérnemű és kelengye üzletében

Debrecen, Kossuth-utca 9.

428-5-3.

Alapított 1831. évben.

Magyar Államvasutak menetrendje.

Ervényes : 1906. május 1-től.

Debrecenből indul:		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csak Szatmár (teher v. sz. sz.)	este	8	24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7	22
Szerencs—S.-A.-Ujhely-Kassa f.	d. u.	4	25
m. á. vasúttól	reggel	5	35
vásártérről — — —	reggel	5	44
m. á. vasúttól	d. e.	8	09
vásártérről — — —	d. e.	8	16
H.-Böszörmény	d. u.	11	11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11	30
felé	d. u.	4	34
m. á. vasúttól	d. u.	4	47
vásártérről — — —	este	7	—
m. á. vasúttól	este	7	07
vásártérről — — —	reggel	4	35
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4	56
F.-Abony felé vásártérről — —	d. u.	4	56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	5	16
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről	reggel	9	35
Derecske—N.-Léta felé — — —	d. u.	4	51
Derecske—N.-Léta felé — — —			
Bestre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:			
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érkezik, gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érkezik, sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érkezik, gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 12 ó. 24 p.-kor érkezik, sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	8	29
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6	48
Budapest—Nagyvárad felől — —	éjjel	2	24
Budapest—Nagyvárad felől — —	d. u.	8	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46
Szatmár—M.-Sziget felől — — —	d. u.	4	12
Csak M.-Sziget felől — — —	este	10	11
Szatmár felől — — —	este	6	40
Kassa—Miskolc felől — — —	este	8	19
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	d. e.	11	81
B.-Sz.-Mihály	reggel	7	33
H.-Böszörmény	d. e.	7	40
felől	este	6	22
vásártérről — — —	este	6	28
másvasúthoz — — —	d. u.	8	29
vásártérről — — —	d. u.	8	35
másvasúthoz — — —			
F.-Abony felől vásártérről — —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35
Derecske—Nagy-Léta felől — —	reggel	7	15
Derecske—Nagy-Léta felől — —	d. u.	8	18

Az iskolai év kezdete alkalmából ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe;

Fiu és Férfi ingek, lábravalók, harisnyák, nyakkendők, paplanok, madráczok és flanel takarók

nagy választékban.

Feltűnő olcsó szabott árakhoz.

SZABÓ LAJOS FIAI

Vászon, Divat és Szőnyegáruház
DEBRECZEN, ROZSA-UTCZA.

432-x-7

Lähne-féle tan- és nevelő-intézet SOPRON.

Elemi iskolával, 8 osztályú nyilvános főgimnáziummal, érettségi vizsgálati joggal és reáliskolával

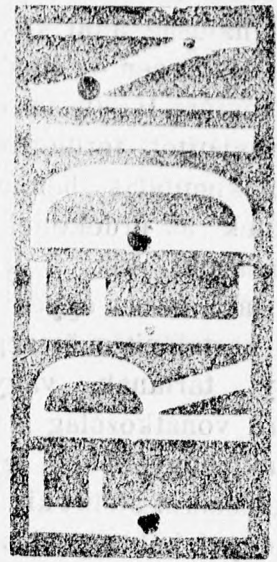
Felvesz fiugyermekeket 6 éves koruktól fogva. Egyéni tanítás és nevelés. Lelkiismeretes és szigorú felügyelés. Növendékek rendre és önálló munkásságra szoktattanak.

Prospektussal és mindennemű felvilágosítással készségesen szolgál

az igazgatóság.

Legjobb szabásu
glace, svéd és szarvasbőr
keztyük
Schön Sándor
keztyü, kötszer és orvosi műszertárában
DEBRECEN,
Piac-u. 12. (Stenczinger-ház.)

Csak
Selle és Kary

legjobb

tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábelire.

Sárga és Fekete.

Kiváltképen ajánlatos,
Boxcalf, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábbelikre.

Bécs, XIII.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

Budapesten

Az egyetlen

Független

Ellenzéki

nagy napilap :

„AZ UJSÁG“

Előfizetési ára :

Egész évre : 28 k.
Felévre : 14 „
Negyedévre : 7 „
Egy hónapra : 2 k. 40 f.

Gyönyörű ALBUM-ajándék karácsonyra AZ UJSÁG minden előfizetőjének kivétel nélkül !

Megrendelési cím : „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala,
Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

8389—1906. tkvsz.

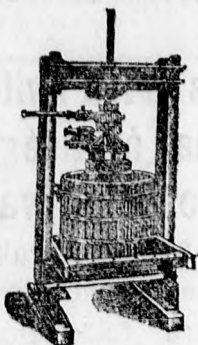
Hirdetmény.

A debreceni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság által közzétételik, miszerint a Debrecen — Hajdusámsoni vasut-vonal részére Hajdusámson község határában kisajátított területekről elkészült egyéni kimutatás bemutatván, figyelmeztetnek az érdekeltek s felhívatnak mindazok, kik a kisajátított területekért járó és az egyéni kimutatásban kitett kártalanítási összegre bármi eimen igényt tartanak, vagy annak mennyiségére vonatkozólag észrevételt tenni akarnak, hogy ebbeli igényeiket, vagy ellenvetéseiket alólirt kir. törvszék, mint telekkönyvi hatóságnál az **1906. évi szeptember hó 26-ik napjáig** bejelentésük, minthogy a később jelentkezők igényei tekintetbe nem vétetvén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyéni kimutatásban fel van véve, — a bekebelezett vagy felül bekebelezett tehertételek pedig azon túl a kisajátított területekről hivatalból töröltetni fognak.

A debreceni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Kelt, Debrecen 1906. évi augusztus hó 8. napján.

Tóby István,
kir. törvszéki bír.

Ursus

a legtökéletesebb **szabadalmazott** borsajtó, felsőnyomással három á-tételel. **Vasgerendaszerkezet,** legmagasabb nyomó képesség, a tőkölly egy darabban leemelhető; a mint vasrészekkel nem érintkezik ezáltal a bor megfeketedése kizárva. — Könnyű kezelés kevés munkaerővel,

Honi gyártmány, szőlészeti, borászati és pincészeti cikkekről, valamint vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve. — Lőpor árusítás. 416.x 5.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debrecen.

Kitünő
méz édes csemege
szőlőt

ajánl 5 kg-os kosarakban 1 frt. 10 kr. kilója 24 kr.

Paczelt János

mag és virág kereskedő

Debrecen.

A persélyek az Iparbank kirakataiban láthatók.

A Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

a takarékoságot elősegítendő

mindenkinek, ki betevőink sorába lépni hajlandó,

egy acélból készült, csinos

Takarék-gyűjtő szekrényeket

ad kölcsön, ha első betétként 5 koronát fizet be, mely összeg a betevő tulajdonát képezi és betéti könyvet kap róla és kamatozik.

A takarékgyűjtő szekrényeket

zárva kézbesítjük feleinknek és csak egyedül mi nyithatjuk ki; szükséges tehát, hogy havonként legalább egyszer elhozzák azt hozzánk, hogy az összegyűlt legkisebb összegeket is átvegyük és kamatoztatás véget a betétkönyvbe bejegyezhessek,

Ha csak **20 fillért** becsusztat naponta a perselybe, csodálkozni fog, hogy mily összegre nő az rövid **5 év** alatt is

Tájékozással szolgáljon a következő táblázat:

	Tőke	Kamat	Összesen
20 fillér naponként 5 év alatt növekedik	365.—	37.98	402.08
40 " " " " " "	730.—	75.96	805.96
60 " " " " " "	1095.—	113.94	1208.94
80 " " " " " "	1460.—	151.92	1611.92
1 kor. " " " " " "	1825.—	189.90	2014.90
2 " " " " " "	3650.—	370.80	4029.80

Kérjen tehát ily

Takarék-perselyt

a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banktól.

Debrecen, nyomtatott Laszlo József könyvnyomdájában.